

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref:
201420322-306

Dato:
16.05.2017

FORLENGELSE AV AVTALE OM LEIE AV FENGSELSPLASSER I NEDERLAND

1. Innledning

Avtale mellom Norge og Nederland om bruken av et fengsel i Nederland ble vedtatt av Stortinget 8. Juni 2015. Avtalen trådte i kraft 1. september 2015 og innebærer leie av 242 lukkede fengselsplasser i Norgerhaven fengsel. Leieavtalen gjelder for en periode på tre år, jf. avtalens artikkel 30, og partene kan avtale å forlenge bruken av fengselet for en periode på minst ett år, jf. avtalens artikkel 31.

Inngåtte avtale om leie av fengselsplasser i Norgerhaven fengsel går ut 1. september 2018. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) ber Justis- og beredskapsdepartementet (JD) gå inn for en forlengelse av avtalen.

KDI anbefaler at avtalen forlenges med minimum ett år. Imidlertid bes det om at JD vurderer muligheten for leie av et mindre antall plasser til fast pris. KDI mener at avtalen med Nederland bør søkes justert slik at Norge leier 230 plasser til fast pris og at bruk av de siste 12 plassene i Norgerhaven betales pr døgn. På denne måten vil det være noe mer fleksibilitet i forhold til kravet til belegg..

2. Status

JD foreslo i prop. 92 LS hjemmel for straffegjennomføring i en annen stat som Norge har inngått avtal med. Bakgrunnen for forslaget var kriminalomsorgens behov for mer kapasitet til gjennomføring av straff og varetekt. Departementet viste i proposisjonen til at det i tillegg til permanente løsninger, var behov for 500 midlertidig fengselsplasser for å avvikle soningskøen og erstatte fengselsbygg under stengning pga. vedlikehold.

Siden 1. september 2015 er mer enn 2200 innsatte kartlagt for overføring til Norgerhaven fengsel. Det er gjennomført transport av 1140 innsatte tur/retur. Totalt 686 domfelte er overført til fengselet. Av disse er to tredjedeler overført etter egen søknad. Antall overføringer etter egen søknad, har siden åpningen økt. Til illustrasjon var det 54 % som ble overført etter eget ønske i

Postadresse:
Postboks 694

4302 Sandnes

Besøksadresse:
Solheimsgata 21, 2000
Lillestrøm

Telefon: 404 38 800
Telefaks: 404 38 801

Org.nr: 911 830 868

Saksbehandler:
Lene Christin Elnes

E-post: Postmottak-
8005@kriminalomsorg.no

januar 2016. På samme tidspunkt i 2017 ble 61 % overført etter egen søknad. Totalt er det overført 136 norske statsborgere, hvorav 79 har søkt selv.

Overføringene til Norgerhaven fengsel har hatt en betydelig innvirkning på soningskøen. Ved tidspunkt for åpning av Norgerhaven fengsel var soningskøen på 1040 dommer. Ett år senere var køen på 406 dommer. Ved årsskiftet 2016/2017 var køen på sitt laveste siden åpning av fengselet med 261 dommer i kø. Se vedlegg 1.

Også for bøtekøen har Norgerhaven fengsel hatt betydning. Den 30. mai 2015 var køen på 2286 bøtedommer, mens det ett år senere var 1038 bøtesonere i kø. Se vedlegg 2.

Fengselsplassene i Norgerhaven har også vært av vesentlig betydning for antall oversittere i politiarrest. I perioden 1. januar – 1. september 2015 var det i alt 904 oversittere. I tilsvarende tidsrom i 2016 var det 462 oversittere. Se vedlegg 3. Tilbakemeldingen fra politiet er at svært få av nåværende oversittere skyldes mangel på fengselsplasser.

Norgerhaven fengsel har i tillegg til ovennevnte gitt rom for stengning av fengselsbygg uten at dette har hatt innvirkning på soningskøen. Det har så langt vært foretatt utbedringer i Bergen fengsel, Åna fengsel, Sandeid fengsel, Oslo fengsel, Kongsvinger fengsel, Hedmark fengsel, Hamar avdeling, Ålesund fengsel, Skien fengsel, Ullersmo fengsel, Vestoppland, avd. Gjøvik og Bodø fengsel. I tillegg har Indre Østfold fengsel, avd. Eidsberg vært stengt i ett år som følge av byggeprosjektet som snart er ferdigstilt. Uten de ekstra fengselsplassene i Norgerhaven fengsel, ville ikke utbedringene i tilsvarende grad vært muliggjort.

På bakgrunn av ovennevnte er KDI av den oppfatning at målet med avtalen så langt er oppnådd. I leieperioden er det imidlertid foreløpig ikke etablert permanent erstatningskapasitet i form av plasser med høyt sikkerhetsnivå. I stedet er enkelte soningsplasser for menn omdisponert til plasser for kvinner, herunder 18 plasser ved Telemark fengsel, Kragerø avdeling, og 20 plasser ved Kongsvinger fengsel. Det er også besluttet at Arendal fengsel, Evje avdeling med 20 plasser skal omdisponeres til kvinner og utvides med 10 plasser.

Nye Agder fengsel med avdelinger i Mandal og Froland, som er foreslått i revidert nasjonalbudsjett for 2017, vil bidra med 300 nye soningsplasser med høyt sikkerhetsnivå, og innebære en kapasitetsøkning på rundt 180 plasser. I tillegg etableres 10 nye plasser for kvinner i Evje. Etter planen vil fengslet først stå ferdig i 2020, og det er etter KDIs vurdering behov for den midlertidige kapasitet Norgerhaven fengsel utgjør i en noe lengre periode. Det understrekes at den største kapasitetsutfordringen nå er mangel på soningsplasser i avdelinger med høyt sikkerhetsnivå. KDI mener også at det er behov for økt kapasitet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll (EK), men understreker at økt kapasitet for andre soningsalternativer enn høyt sikkerhetsnivå, slik som overføring til fengsel med lavere sikkerhet eller EK, ikke utgjør et reelt alternativ til plassene som er etablert i Norgerhaven fengsel.

KDI mener at bortfall av soningsplassene i Norgerhaven i september 2018 vil øke presset på utnyttelse av plasser med høyt sikkerhetsnivå, noe som kan føre til at innsatte som i utgangspunktet skulle vært plassert på høyt sikkerhetsnivå, plasseres i fengsel med lavt sikkerhetsnivå. I en tid hvor antall registrerte hendelser av vold og trusler i fengsler med høyt sikkerhet har økt betydelig, er risikoen at uønskede hendelser også vil bre seg til fengsel med lavt sikkerhetsnivå.

KDI mener at det eneste mulige alternativet for å avhjelpe bortfall av 242 plasser, vil være en betydelig økning i dublering av celler. Idet dublering i en så stor skala kan øke faren for uønskede hendelser, fremstår heller ikke dette som et godt alternativ.

3. Budsjett

I statsbudsjettet for 2015 fikk kriminalomsorgen innvilget 109 000 000 som følge av Stortingets samtykke til inngåelse av avtalen med Nederland. Det årlige bevilgningsbehovet ble anslått å være 270 mill. kroner. Budsjettet er i driftsperioden fulgt opp og overholdt. I tillegg til de anslått økte utgiftene til administrasjon, forvaltning og oppfølging av avtalen, har KDI innenfor budsjettets rammer gitt tilskudd til frivillig organisasjoner (servicetorg), og tilskuddsordninger for Akershus fylkeskommune og Ullensaker kommune (styrking av helseavdelingen på Ullersmo fengsel). I tillegg er det bevilget ekstra ressurser til Ullersmo fengsel og Norgerhaven fengsel. De ekstra ressursene som er tilført ovennevnte, har avhjulpet utfordringer som har oppstått underveis i prosjektet.

4. Erfaringer

4.1 Generelt

Direktoratet vil i det følgende trekke frem enkelte erfaringer etter nærmere to års drift. Dette er forhold som bør tas i betraktning ved vurdering av en eventuell fornyelse av avtalen med Nederland. KDI vil videre belyse Sivilombudsmannens rapport fra besøk i Norgerhaven fengsel, samt arbeidstakerorganisasjonenes og etatslederenes tilbakemelding på en eventuell forlengelse. Til slutt vil KDI redegjøre for konsekvensene av at leieavtalen ikke fornyes.

4.2 Kapasitetsutnyttelse

Kapasitetsutnyttelsen i kriminalomsorgen var i perioden 1. januar – 31. august 2015 var 97,5 %. I samme periode i 2016 var kapasitetsutnyttelsen 95,1 %. Dette er i tråd med departementets langsiktige mål om et noe lavere belegg. I tillegg til å gi større rom for rehabilitering og tilbakeføringsarbeid, er fordelene ved å redusere belegget:

- Enklere å innvilge søknader om overføring
- Større fleksibilitet med overføring av innsatte mellom anstalter
- Enklere å holde innsatte adskilt; varetektsinnsatte med restriksjoner, medsiktede, eller innsatte som av sikkerhetsmessige grunner ikke bør ha kontakt
- Enklere å få rett innsatt på rett plass sett hen til innsattes behov og ønsker, men også på grunnlag av andre fengselsfaglige vurderinger
- Domfelte/bøtelagte kommer raskere inn til soning
- Reduserer sittedid i politiarrest

4.3 Kartlegging av domfelte

Siden åpning av Norgerhaven fengsel har enhetene per 8. mai 2017 kartlagt og oversendt mer enn 2200 innstillinger om overføring fra lokal enhet til Norgerhaven fengsel. Dette har vært en tidkrevende, og til dels utfordrende prosess for de ansatte. KDI mener innsatsen som er lagt ned i dette arbeidet må betegnes som imponerende.

4.4 Målgruppe for overføring

Forskrift om straffegjennomføring i Nederland § 4 hjemler vilkår for overføring. Vilkårene begrenser i stor grad innsattgruppen som er aktuell for overføring, og fra tidspunkt for åpning av Norgerhaven fengsel har det vært utfordrende å holde belegget på ønsket nivå. Av de kartlagte er hele 65 % ikke funnet egnet for overføring. Med de kriteriene som ligger til grunn for overføring, samt at lang varetektstid fører til kort gjenstående soningstid, ser KDI det som sannsynlig at kravet til å holde fullt belegg i Norgerhaven fengsel også i tiden fremover vil være en stor utfordring. Et belegg på 100% er svært krevende å gjennomføre.

Ved en forlengelse av avtalen bør det tas opp med Nederland om avtalen kan justeres i forhold til betaling for kapasitet. KDI mener at avtalen med Nederland bør søkes endret slik at Norge leier 230 plasser til fast pris og at bruk av de siste 12 plassene i Norgerhaven betales pr døgn. På denne måten vil det være noe mer fleksibilitet i forhold til kravet til belegg.

4.5 Transport

Totalt er det transportert 1140 innsatte tur-retur Norgerhaven fengsel. Transportene har skjedd uten alvorlige hendelser, og kriminalomsorgens samarbeid med Oslo lufthavn, tollvesen, politi, flyselskap, busselskap og nederlandsk transportmannskap betegnes som svært godt. Spesielt bør samarbeidet med Politiets utelendingsenhet (PU) fremheves. PU har bidratt i opplæring av transportmannskaper og har villig lånt bort sine øvingslokaler til bruk for våre mannskaper. Transport fra lokale enheter til og fra Ullersmo fengsel har også foregått på en god måte. Tjenestemennene har gjennom alle transportene tilegnet seg kunnskap som vil være til nytte ved ordinære transporter internt i Norge.

4.6 Fengselsdrift

Den daglig driften i Norgerhaven fengsel fungerer nå i all hovedsak som i et gjennomsnittlig norsk fengsel. Norsk leder og nestleder har et daglig og godt samarbeid med nederlandske staff and facility manager og hans nestleder.

Norsk stab veileder daglig nederlandsk bemanning innen de fleste fengselsfaglige områder. Fra oppstart av fengselet til nå har nederlandsk bemanning stadig forbedret sin forståelse av norsk straffegjennomføring, norsk regelverk og praksis.

Fra september 2015 til nå har Norgerhaven fengsel sammen med sine nederlandske kollegaer forbedret en rekke rutiner. Innholdsarbeidet er styrket. Det er påstartet BRIK kartlegging, og stadig flere innsatte får kompetansebevis både for arbeid og skole. Saksbehandlingstiden har vært en utfordring, men er nå akseptabel.

Staben har lyktes med å skape et miljø hvor de ved utfordringer søker konstruktive løsninger sammen med nederlandsk side. I prosjektet har Norgerhaven fengsel også vært avhengig av samarbeid med en rekke aktører i kriminalomsorgen i Norge. Det har vært noen utfordringer, men fengselsleder har opplevd løsningsorienterte aktører på alle nivåer, og opplever per i dag ingen samarbeidsutfordringer.

Domfelte med rett til opplæring etter opplæringsloven og som har påbegynt opplæring i Norge, skal ikke overføres til Nederland, jf. forskrift om straffegjennomføring § 4 annet ledd bokstav h. Imidlertid følger det av samarbeidsavtalen mellom norsk og nederlandsk kriminalomsorg at det skal tilbys programaktiviteter, utdanning og kurs. Så langt har tilbudet begrenset seg til kurs av kortere tids varighet, herunder data-, matte- og engelskkurs. Det arbeides med å tilby programvirksomhet, herunder rusprogram, og tilbudet er således under forbedring. KDI anser et bedret tilbud av betydning for videre avtale.

4.7 Erfaringer som vurderes implementert i kriminalomsorgen i Norge

På tross av enkelte utfordringer ved avtalen, har erfaringer fra driften og organiseringen av Norgerhaven fengsel vært til inspirasjon for kriminalomsorgen i Norge.

I Norgerhaven fengsel er arbeidsdagen delt i to. Halvparten av de innsatte er på arbeid før lunsj, resten etter lunsj. Tidsrommet domfelte ikke er på arbeid, regnes som fritid og kan benyttes til eksempelvis trening, organiserte aktiviteter, eller bibliotek. Dette medfører at samtlige innsatte er sysselsatt. Dette i motsetning til enkelte fengsler i Norge hvor det ikke er rom for å tilby

sysselsetting til alle innsatte. Inspirert av organiseringen i Norgerhaven fengsel, har kriminalomsorgen iverksatt et pilotprosjekt med lignende arbeidstidsordning for å øke andelen sysselsatte. Fengslene som deltar i dette pilotprosjektet er Bodø, Ålesund, Stavanger, Sem og Hedmark fengsel.

Kriminalomsorgen har også sett hen til Nederland med hensyn til fysisk testing av nederlandske betjenter. I Nederland gjennomfører betjentene jevnlig fysiske tester, og får ved behov oppfølging av personlig trener og/eller ernæringsrådgivere. KDI utreder for tiden om vi skal innføre en lignende modell.

Til slutt vises det til at muligheten for «elektronisk besøk» eller Skype og lengre telefontid, har vært positivt for innsatte. Utbredt bruk av «elektronisk besøk» har vist seg å gi innsatte bedre mulighet for å opprettholde kontakt med pårørende. I rundskriv av 9. mai 2017 har KDI åpnet for å la innsatte gjennomføre videosamtaler også i enheter i Norge hvor dette er praktisk gjennomførbart.

5. Sivilombudsmannens rapport fra Norgerhaven fengsel

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet gjennomførte et besøk til Norgerhaven fengsel i Nederland 19.–22. september 2016. Enheten har i sin rapport konkludert med at innsatte som overføres til Norgerhaven fengsel ikke er sikret et tilstrekkelig vern mot tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling. Sivilombudsmannens hovedfunn er:

- Det er problematisk i lys av Norges forpliktelser etter FNs torturkonvensjon at norske myndigheter etter avtalen ikke vil kunne iverksette undersøkelser ved mistanke om brudd på forbudet mot tortur og umenneskelig behandling.
- Det er ikke avklart på en tilfredsstillende måte hvilken stats myndighet som har ansvaret for bruk av makt og tvangsmidler i Norgerhaven fengsel i beredskapssituasjoner, herunder særlig bruken av skytevåpen.
- Innsatte blir rutinemessig påsatt tvangsmiddelet bodycuff under flytransport, uten individuell vurdering og skriftlige vedtak.
- Norske myndigheter har ikke foretatt en tilfredsstillende gjennomgang av hvordan innsattes pasientrettigheter er ivaretatt etter nederlandsk helselovgivning.
- Innsatte med kroniske og ikke-akutte sykdommer ble ikke sikret tilfredsstillende oppfølging av spesialisthelsetjenesten.
- Innsatte i Norgerhaven fengsel har ikke reell til en effektiv klageordning for helsehjelp.
- Organiseringen av helsetjenesten i Norgerhaven fengsel gir økt risiko for rolleblanding, særlig ved helsepersonells involvering i fengselets beslutningsprosesser om restriktive tiltak.
- Innsattes reelle mulighet til å motta besøk er vesentlig begrenset.
- Innsattes soning påvirkes negativt av språkutfordringer og ansattes manglende kjennskap til norsk regelverk og praksis.
- De innsattes mulighet til soningsprogresjon er vanskeliggjort på grunn av lang saksbehandlingstid ved søknader om prøveløslatelse og overføring til mindre restriktiv fengsel.
- Tvungen overføring til en annen stat for norsk straffegjennomføring utgjør et stort inngrep i de innsattes liv.
- Det er bekymringsfullt at innsatte som har omfattende behov for helsehjelp, unge innsatte og innsatte med manglende engelskkunnskaper overføres til straffegjennomføring i en annen stat.

Det vises til rapporten i sin helhet.

KDI ser alvorlig på kritikken fra Sivilombudsmannen og har utformet en tiltaksplan for å imøtegå funnene. Det vises til vårt brev av 9. mai 2017 til JD, se vedlegg 4. Med henvisning til tiltakene som er utført og vil bli utført i løpet av kort tid, er det KDIs vurdering av kritikken som følger av Sivilombudsmannens rapport ikke er av slik karakter at avtalen må avsluttes ved utløp i 2018.

6. Organisasjonene og vernetjenestens tilbakemelding på en eventuell videreføring

I brev av 22. mars 2017 ba KDI om synspunkter fra kriminalomsorgens organisasjoner og det sentrale hovedverneombudet på spørsmålet om forlengelse av leieforholdet med Nederland utover 2018. Høringsuttalelsene følger vedlagt. Se vedlegg 5, 6, 7 og 8.

Kriminalomsorgens yrkesforbund (KY), Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (NFF), og Akademikerne tilrår ikke forlengelse av leiekontrakten.

KY viser i sin høringsuttalelse til at fængselsplassene i Nederland har bidratt til færre oversittere, lavere soningskø, samt at stengning av celler/avdelinger har muliggjort nødvendig vedlikehold. Imidlertid viser KY til at midlene som har vært brukt på leie i Nederland, burde vært brukt for å sikre kvalitativ god straffegjennomføring i Norge. KY peker på behovet for flere tjenestemenn for å gjennomføre transport til Nederland, samt at hele kriminalomsorgen må få tilført ressurser slik at rekrutteringsarbeidet til Nederland i mindre grad går utover den ordinære straffegjennomføringen. KY forslår også at det bør åpnes for at tjenestemenn tilsatt i Norge, kan arbeide i Nederland for å få en bedre forståelse for straffegjennomføringen der.

NFF viser i sin høringsuttalelse til at grunnlaget for vurdering av videre leie må omfatte mer enn kapasitetsbehov og prognoser om lukkede plasser, og fremhever at de er villig til å akseptere en beleggprosent på 94 % i perioden frem til Agder fængsel er åpnet. NFF mener at rehabiliteringsarbeidet er erstattet av å kartlegge kandidater til Norgerhaven fængsel. Å se at domfelte med en viss progresjon overføres til Norgerhaven fængsel, tærer på motivasjonen til de ansatte som driver miljøarbeid og progresjonsrettet arbeid. NFF viser også til at betjenter som gjennomfører transport ofte gjør dette som overtidsarbeid, og at transport av domfelte som ikke har samtykket til overføring kan oppleves som en belastning. NFF vises også til Sivilombudsmannens rapport. Avslutningsvis viser NFF til at midlene som er brukt til leie av fængselsplasser i Nederland burde vært investert i de enkelte enhetene i Norge.

Akademikerne peker på en rekke forhold ved driften av Norgerhaven fængsel: utfordringer ved saksbehandlingen, lite innhold i hverdagen, kort sittetid, språkproblematikk, mangler ved helsetilbudet, vanskeliggjort progresjon, samt at domfelte mister besøk av venner og familie og blir en «kasteball» i systemet som følge av at helsevurderingen før overføring skjer ved Ullersmo fængsel. Med henvisning til Sivilombudsmannens rapport, viser Akademikerne til Norges internasjonale forpliktelser. Til slutt påpekes utfordringer med rehabiliteringsarbeidet, herunder med blikk på tjenestemennenes utdannelse og arbeidsmetode i Norge kontra Nederland. I tillegg pekes det på utfordringer knyttet til at jurisdiksjonen mellom norsk fængselsleder og den nederlandske personal- og administrasjonssjefen er delt når det gjelder å påse at straffegjennomføringen i Norgerhaven fængsel følger det norske regelverket.

Sentralt hovedverneombud i kriminalomsorgen mener det vil være tilrådelig å forlenge leieavtalen med Nederland og viser til at soningskøen og fokus på belegget har gått noe ned, samt at det har vært mulig å stenge ned avdelinger for å drive rehabilitering. Imidlertid mener hovedverneombudet at det ofte er samme tjenestepersonell som bidrar til transport av innsatte til og fra Nederland og at dette medfører brudd på arbeidsmiljøloven. Overtid vil kunne medføre

belastninger for tjenestemennene. Hovedverneombudet viser også til viktigheten av å avhjelpe høyt arbeidspress og mye overtid for kriminalomsorgens ansatte som er arbeidsplassert i Nederland.

7. Etatsledergruppens tilbakemelding på eventuell videreføring

KDI har i møte med regiondirektørene og direktør ved KRUS 11. mai 2017 diskutert spørsmålet om forlengelse. Samtlige regiondirektører og direktøren for KRUS anbefaler at avtalen med Nederland forlenges. Samtidig anbefaler de KDI å se på muligheten for å redusere antall plasser noe.

8. Konsekvenser av at avtalen ikke videreføres

8.1 Innledning

Avvikling av avtalen om leie av plasser i Nederland vil redusere kriminalomsorgens kapasitet med 242 fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå. Konsekvensene vil etter KDIs vurdering bli:

- Soningskø
- Økning i brudd på frister for overføring fra politiarrest til fengsel
- Vedlikehold av fengslene vil ikke kunne gjennomføres som planlagt Vedlikehold som krever stengning av kapasitet kan ikke gjennomføres.

8.2 Soningskø

Norgerhaven fengsel har bidratt til at kriminalomsorgen i større grad etterlever kravet som fremkommer i straffeprosessloven § 452: "En dom skal fullbyrdes straks den er rettskraftig, når ikke annet er særskilt bestemt. Det samme gjelder en kjennelse som ilegger straff eller saksomkostninger eller annen erstatning til staten."

Bortfall av kapasiteten ved Norgerhaven fengsel forventes på årsbasis å øke soningskøen med 725–986 dommer. I denne beregningen har vi lagt til grunn at en fengselsplass utgjør et sted mellom tre og fire dommer. Se vedlegg 9. Dersom avtalen ikke forlenges uten at det stilles til rådighet tilsvarende fengselskapasitet i Norge, vil det få dramatiske konsekvenser for soningskøen.

I tillegg til kø for soning av ubetingede dommer, vil bøtekøen etter all sannsynlighet øke.

8.3 Oversittere

Norgerhaven fengsel har gitt kriminalomsorgen rom for å overholde forskrift om bruk av politiarrest § 3-1: "Den innsatte skal overføres innen to døgn etter pågripelse, med mindre dette av praktiske grunner ikke er mulig".

Kriminalomsorgen har i større klart å stille varetektsplasser til disposisjon for politiet. Tilbakemeldingen fra politiet er at det er svært få oversittere i politiarrest på grunn av mangel på fengselsplass. Dersom avtalen med Nederland ikke videreføres før erstatningskapasitet er på plass, er det grunn til å tro at utfordringene med oversittere i politiarrest svært raskt vil komme tilbake.

8.4 Vedlikehold

Kriminalomsorgen har en bygningsmasse med et betydelig vedlikeholdsbehov som er bygget opp gjennom mange år. Leieavtalen med Nederland har gitt rom for stengning av plasser for å utføre vedlikehold. Så langt har vi planer om å stenge ned Ullersmo fengsel (ca. 70 plasser), og Vestoppland fengsel, avdeling Gjøvik fengsel (ca. 12 plasser) for å utføre vedlikehold. Dersom vedlikeholdet må utføres uten fleksibiliteten de 242 plassene i Norgerhaven fengsel har gitt, vil dette medføre at enkelte prosjekter ikke kan gjennomføres. Eventuelt vil de som gjennomføres

bli vesentlig mer kostbare og ta lenger tid dersom plassene skal være i full drift mens vedlikeholdsarbeidet pågår.

9. Konklusjon

Skal kriminalomsorgen fortsatt være i stand til å holde soningskøen på et minimum og stille varetektsplasser til rådighet for politiet, samtidig som det skal utføres vedlikeholdsarbeid på bygningsmassen, må leieavtalen med Nederland forlenges.

Som grunnlag for tilrådingen vises det til presenterte statistikk og prognoser for soningskø og oversittere, samt planlagte nedstegninger grunnet rehabilitering av fengselsbygg.

Dersom de 242 plassene i Norgerhaven fengsel avvikles, vil antall soningsdøgn i kø øke med over 88 000 døgn, dersom man legger til grunn et belegg på 100 %. Antall oversittere vil få en eksplosiv økning, og sårt trengt og planlagt vedlikehold vil forsinkes. Kriminalomsorgen vil ikke møte kravene som følger av straffeprosessloven § 452 og forskrift til lov om bruk av politiarrest § 3-1.

Som følge av utfordringer med fullt belegg så langt i leieforholdet, anbefales det at JD forsøker å få endret avtalen slik at Norge leier 230 plasser til fast pris og at bruk av de siste 12 plassene i Norgerhaven betales pr døgn. Antall plasser vil da i større grad samsvare med den innsattegruppen som er aktuell for overføring til Nederland.

Marianne Vollan
direktør

Jan-Erik Sandlie
assisterende direktør

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.